

**Związek Żołnierzy
Narodowych Sił Zbrojnych
ZARZĄD OKRĘGU
w Łomży**

ML. NOWA 2 p 21

18-400 ŁOMŻA

(86) 216 06 78

P. GARLICKI
09.10.2015

Urząd Miejski w Łomży
Centrum Obsługi Mieszkańców
W PŁYNEŁO

2015-10-08

Ilość zał. ....
Nr dz. 22790 Podpis .....

PM
08.10.2015

Łomża, 2.10.2015

WGN
9.10.2015

Prezydent Miasta Łomża

Rada Miasta Łomża

Zwracamy się z uprzejmą prośbą o nadanie nazwy "Aleja Narodowych Sił Zbrojnych" nowowypbudowanej ulicy od ronda płk. Stanisława Żochowskiego do ronda Augustyna Gontarskiego.

Narodowe Siły Zbrojne, NSZ, konspiracyjna organizacja wojskowa utworzona we wrześniu 1942. NSZ prowadziły walkę z okupantem hitlerowskim. Na początku 1944, gdy klęska Niemców stała się kwestią czasu, kierownictwo polityczne NSZ uznało ZSRR za głównego wroga Polski i skierowało swą działalność przeciw Armii Ludowej oraz partyzantce radzieckiej nie zaprzestając jednocześnie walki z Niemcami. Na wiosnę 1944 zawarto umowę pomiędzy Komendą Główną AK a Dowództwem Głównym NSZ o włączeniu oddziałów NSZ do AK. Większość oddziałów NSZ nie podporządkowała się jednak rozkazom Komendy Głównej AK. Oddziały NSZ otrzymały zakaz czynnego występowania przeciw wkraczającej na ziemie polskie Armii Czerwonej. Kierownictwo NSZ, wydając ten rozkaz, wyszło z założenia, że podejmowanie akcji bojowo-dywersyjnych stworzyłoby pretekst do utrzymywania wojskowej okupacji ziem polskich przez ZSRR. Wobec niewyrażania zgody przez PKWN na działalność Stronnictwa Narodowego i zgodnie ze swoją ideologią oddziały NSZ podjęły walkę zbrojną z rządami komunistycznymi. Przeprowadzano akcje uwalniania więźniów, likwidowano informatorów Urzędu Bezpieczeństwa i aktywistów Polskiej Partii Robotniczej, atakowano placówki Służby Bezpieczeństwa i milicji. Dowódcami NSZ byli m.in.: I. Oziewicz (pseudonim Czesław), T. Kurcjuś (pseudonim Żegota), S. Nakoniecznikoff-Klukowski (pseudonim Kmicic), Z. Broniewski (pseudonim Bogucki). W końcu 1945 organy bezpieczeństwa aresztowały większość członków sztabu NSZ. Na początku 1947 po fali masowych aresztowań NSZ zaprzestały wszelkiej działalności. W przeprowadzonym w listopadzie 1947 procesie przywódców zapadło 6 wyroków śmierci (m.in. skazany został ostatni komendant NSZ S. Kasznica (pseudonim Wąsowski), stracony w 1948).

Główne cele programowe NSZ zostały sformułowane w Deklaracji Narodowych Sił Zbrojnych z lutego 1943. Należały do nich przede wszystkim: walka o niepodległość Polski i jej odbudowę z granicą wschodnią sprzed 1939 (ustaloną na mocy traktatu ryskiego z 1921), a zachodnią na linii rzek Odry i Nysy Łużyckiej (tzw. koncepcja marszu na zachód), utworzenie armii narodowej do obrony wspólnoty narodowej przed totalizmami niemieckim i sowieckim, oraz ograniczona reforma rolna i oparcie gospodarki państwa na własności prywatnej.

Łomża a Narodowe Siły Zbrojne - przykłady

Komenda powiatu łomżyńskiego liczyła około 1300 żołnierzy.

Ppłk. Stanisław Żochowski herbu Brodziej, pseud. "Brodziej" (ur. 17 lutego 1908 w Łomży, zm. 1 lutego 1999 w Brisbane) – polski prawnik, politolog i historyk, kapitan dyplomowany Wojska Polskiego (II RP), w czasie II wojny światowej major Narodowych Sił Zbrojnych i podpułkownik Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie; po 1945 przebywał na emigracji. Ukończył gimnazjum w Łomży. W latach 1927–1930 studiował w Szkole Podchorążych Piechoty w Ostrowi Mazowieckiej. W latach 1931–1935 studiował prawo w KUL-u, uzyskując tam tytuł magistra. Uczestniczył w kampanii wrześniowej, m.in. w walkach w rejonie Piotrkowa Trybunalskiego. Podczas okupacji niemieckiej został szefem sztabu dowództwa NSZ. W obliczu tarć między dowództwami AK i NSZ na tle warunków połączenia, płk. Kurcysz wysłał kpt. Żochowskiego do Naczelnego Wodza PSZ w Londynie dla omówienia warunków połączenia obydwu formacji. W 1944 po trzymiesięcznej podróży przez Bałkany, dotarł do Londynu, gdzie został odznaczony Krzyżem Walecznych. W 1950 wyjechał do Australii, osiedlając się w Brisbane. Pod koniec lat 50. Władysław Anders awansował go do stopnia podpułkownika.

Kpt. Antoni Kozłowski pseud. „Biały”, „Szczerbic” (ur. w 1910 w Siemieniu obok Łomży, zm. 23.06.1944 Czerwony Bór). Ukończył gimnazjum w Łomży. W szkole, tak jak i pozostali czterej bracia, należał do harcerstwa. Absolwent Wydziału Nauk Politycznych (kuźnia dyplomatów) na Uniwersytecie Stefana Batorego w Wilnie. Podczas wojny najpierw w ZWZ później w NOW gdzie był szefem Wydziału I -organizacyjnego Okręgu Białystok a następnie w Narodowych Siłach Zbrojnych gdzie pełnił funkcję inspektora Obwodu „A” w Okręgu Białystok. Wstąpił się przeprowadzeniem spektakularnych akcji. Będąc również dowódcą powiatowego oddziału Akcji Specjalnej przeprowadził w pierwszej połowie czerwca 1944 r., na prośbę swojego kolegi ze studiów por. Władysława Olszaka ps. „Szarecki” z AK, akcję odbicia aresztowanych 30 akowców z okolic Kolna. Był wraz z bratem Bolesławem autorem i wykonawcą akcji uwolnienia 400 więźniów z więzienia w Łomży w zamian za 4 aresztowanych wysokiej rangi oficerów i urzędników niemieckich również w czerwcu 1944 r. Była to akcja nie mająca odpowiednika w okupacyjnej historii Polski i Europy. Poległ 23 czerwca w bitwie w Czerwonym Borze. Jego oddział przy wsparciu oddziału AK por. Franciszka Żebrowskiego ps. „Wyd”, będąc poza okrążeniem, zaatakował i wziął na siebie ogień oblawy niemieckiej zaciskającej się wokół zgrupowania AK, dzięki czemu uratowało się większość partyzantów. Pochowany jest na cmentarzu w Łomży.

**ZWIĄZEK
INWALIDÓW WOJENNYCH RP
ODDZIAŁ w ŁOMŻY
18-400 Łomża, ul. Nowa 2 p. 8
tel. 218 42 71 w. 282
ZWIĄZEK INWALIDÓW WOJENNYCH R.P.
ODDZIAŁ w ŁOMŻY
ul. Dmowskiego nr 10A tel. 18-46-70**

**PREZES
Zarządu Oddziału
Związku Inwalidów Wojennych RP w Łomży
(-) Józef Poteraj**

**DIECEZIA ŁOMŻYŃSKA
PARAFIA RZYMSKOKATOLICKA
pw. św. Andrzeja Boboli
18-400 ŁOMŻA
ul. Wąska tel. 086/218-48-19
NIP 18-13-00-448**

**ŁOMŻYŃSKIE BRACTWO
HISTORYCZNE
18-400 Łomża, ul. Farna 9
NIP 7182135067, R-20000368**

**Związek Żołnierzy
Narodowych Sił Zbrojnych
ZARZĄD OKRĘGU
w Łomży**

**WICEPREZES
Związku Żołnierzy Narodowych Sił Zbrojnych
OKRĘG ŁOMŻA
Andrzej Jankowski**